

שבה הגמרא ומקשה: אם המים בלועים בעננים כל שכן שיש לאסור
לטלטלם ביום טוב, שמאחר ומים אלו לא היו קיימים כלל בערב
שבת נמצא דהוה להו נולד דאסורי – יש בהם איסור נולד, ואסורים
הם לגמרי, ואין לטלטלם אפילו בתוך ארבע אמות.

ומחמת קושיא זו חזרת בה הגמרא ומיישבת באופן אחר: אלא טעם
הדבר שלא קנו המים שבייתה בעננים משום דכאן בעצבים מינדי
– שהמים שבתוך העננים נעים ונדים הם, וכל דבר שאינו קבוע
במקום אחד אינו קונה שבייתה.

מוסיפה הגמרא: השתא דאתי ליה – עתה לאחר שבאת לתירוץ
זה, אוקיינוס נמי לא יקשו לך – יש ליישב כך גם את הקושיא
שהקשינו לעיל, שיקנו המים שבייתה באוקיינוס, ואין צריך לתרוץ
שנתאספו העננים מערב יום טוב, אלא מיהא באוקיינוס נמי מינדי
ניידי – אף המים שבאוקיינוס נעים ונדים הם, ולפיכך אינם קונים
שבייתה במקומם, ואפילו אם נתקשרו העבים ביום טוב אינם נאסרים
בטלטול. ותניא – ושנינו כך בברייתא, נהרות המושבין – הנמשכים
הלאה ממקום נביעתם, ומעיינות הנזקעין מתוך הקרקע במקומם
ואינם נמשכים הלאה, הרי הן כרגלי כל אדם הממלא בשבת או
ביום טוב, אף אם שייכים הם לאדם אחר, שמאחר ונעים ונדים הם
אינם קונים שבייתה במקומם, אלא נגזרים אחר רגלי הממלא.

הגמרא מפרשת את פסק ההלכה במחלוקתם של רבי יוחנן בן נורי
וחכמים: אמר רבי יעקב בר אידי אמר רבי יהושע בן לוי, הלכה
כרבי יוחנן בן נורי, שאדם ישן קונה שבייתה במקומו ויש לו אלפיים
אמה לכל רוח.

אמר ליה רבי ירמיה לרבי יעקב בר אידי, בפירוש שמיע לך – האם
שמעת בפירוש מרבי יהושע בן לוי שפסק הלכה כרבי יוחנן בן נורי,
או מכלל שמיע לך – או שהבנת כך מכלל דבריו, דהיינו, ששמעת
ממנו דבר אחר ודייקת מכך שהוא סובר כרבי יוחנן בן נורי.

אמר ליה רבי יעקב בר אידי לרבי זירא, בפירוש שמיע לי – שמעתי
בפירוש מרבי יהושע בן לוי שפסק כן.

מבררת הגמרא: מאי כללא – מאיזו מימרא של רבי יהושע בן לוי
אפשר היה לדייק שהוא נוטל להלכה כשיטת רבי יוחנן בן נורי,
שמחמת כן הוצרך רבי זירא לשאול את רבי יעקב בר אידי אם שמע
בפירוש או לא.

מבארת הגמרא: אפשר היה ללמוד זאת ממה דאמר רבי יהושע בן
לוי הלכה כרבי המיקל בעירוב. כלומר, שבכל מחלוקת ביני
עירובין ותחומין הלכה כדעת המיקל. ויש ללמוד מדבריו שהלכה
כדברי רבי יוחנן בן נורי, המיקל באדם ישן שקונה שבייתה במקומו
ויש לו אלפיים אמה לכל רוח.

שבה הגמרא ומבררת: ותרתי למה לי – מדוע הוצרך רבי יהושע בן
לוי ללמדנו שתי פעמים שהלכה כרבי יוחנן בן נורי, פעם אחת
בפירוש ופעם שניה במה שפוסק כדברי המיקל בעירוב, הרי די היה
באחת מן המימרות.

אמר רבי ירמיה, צריכי – צריכים אנו לשתי המימרות. דאי אשמעינן
– שאם היה רבי יהושע בן לוי משמיענו רק שהלכה כרבי יוחנן בן
נורי, הוה אמניא – סבורים היינו לומר, שכונתו לפסוק כמותו בין
לקולא, כגון לגבי אדם ישן, שקונה שבייתה במקומו ורשאי לילך
אלפיים אמה לכל רוח, ובין לחומרא, כגון לגבי כלי הפקר, שסובר
רבי יוחנן בן נורי שהם קונים שבייתה במקומם, ושוב אין אדם רשאי
להוליכם כרגליו. קא משמע לן רבי יהושע בן לוי שהלכה כרבי
המיקל בעירוב, ולפיכך אין לפסוק כדברי רבי יוחנן בן נורי אלא לגבי
אדם ישן, שבוה מיקל רבי יוחנן יותר מחכמים, אבל לגבי כלי הפקר
שחכמים מקילים יותר מרבי יוחנן הלכה כמותם.

מקשה הגמרא: ולימא – שיאמר רבי יהושע בן לוי רק את המימרא
שהלכה כרבי המיקל בעירוב, הלכה כרבי יוחנן בן נורי למה לי
– ומדוע הוצרך לומר במפרש שהלכה כדברי רבי יוחנן בן נורי.

מתרצת הגמרא: איצטריך – הוצרך רבי יהושע בן לוי לומר זאת,
משום שאם היה אומר רק שהלכה כדברי המיקל בעירוב, סלקא

דעתא אמניא – סבורים היינו לומר, דהני מילי – שכלל זה נאמר רק
כשיש מחלוקת של יחיד במקום (כנגד) יחיד, ורבים במקום רבים,
אבל במחלוקת של יחיד במקום רבים, כמחלוקתו של רבי יוחנן בן
נורי עם חכמים, אימא לא – שמא אין הלכה כמו היחיד כנגד
המרובים, ולפיכך הוצרך רבי יהושע בן לוי להשמיענו שאף בזה
הלכה כדעת היחיד המיקל כנגד הרבים המחמירים.

רבא מקשה על צריכותא זו: אמר ליה רבא לאמי, מכרי – הרי דין
עירובין דרבנן – מדברי חכמים הוא, ואם כן, מה לי יחיד במקום
יחיד ומה לי יחיד במקום רבים. כלומר, אכן בדין דאורייתא יש
עדיפות לרבים על היחיד, ולפיכך אילו היה דין תחומין מן התורה
צריך היה להשמיענו שאפילו כאשר היחיד מיקל והרבים מחמירים
הלכה כדברי היחיד. אבל מאחר ודין תחומין מדברי חכמים הוא,
ובדין דרבנן אין עדיפות לרבים על היחיד, אם כן מדוע הוצרך רבי
יהושע בן לוי להשמיענו שהלכה כרבי יוחנן בן נורי באדם ישן.

רב פפא מקשה על דברי רבא: אמר ליה רב פפא לרבא, וכי בדרבנן
לא שני לן – אין חילוק בין יחיד במקום יחיד ליחיד במקום רבים,
והרי שנינו במסכת נדה (ג), רבי אלעזר אומר, כל אשה –

בין צעירה ובין זקנה, ששקרו עליה שלש עונות – שלש תקופות של
שלושים יום, דהיינו תשעים יום שלא ראתה בהן דם, הרי היא בחזקת
מסולקת דמים, ואם לאחר מכן חזרה וראתה דם דייה שעתה –

טלמא משעת ראייתה, ואין חוששים לטמא טהרות שעסקה בהן
מקודם לכן, כפי שנוהגים בשאר נשים שאינן מסולקות דמים. אמנם
דעת חכמים אינה כן, אלא הם סוברים שרק אשה זקנה שעברו עליה
שלש עונות שלא ראתה דיה שעתה, אבל צעירה מטמאה למפרע,

אפילו אם הפסיקה לראות תשעים יום. ותניא – ושנינו על כך
בברייתא, מעשה היה שבאה כזו לפני רבי, על אשה צעירה
שעברו עליה שלש עונות בלא ראיית דם ואחר כך ראתה, ועשה רבי
כשיטת רבי אלעזר, וטיהר את הטהרות שעסקה בהן סמוך לראייתה.

לאחר שנוכר רבי שלא עשה כראוי, לפי שחכמים חולקים בדבר, לא
ביטל את הוראתו, אלא אמר כדי הוא רבי אלעזר לסמוך עליו
בשעת הדחק, לפי שהיה זה בשני בצורת, וחשש רבי להפסד
הטהרות שנגעה בהן האשה.

מבררת הגמרא: מאי לאחר שנוכר, כלומר, באיזה דבר נזכר רבי
לאחר מכן. אימא – אם נאמר שהכוונה היא לאחר שנוכר רבי
שנפסק בבית המדרש דאין הלכה כרבי אלעזר אלא כרבנן, וכשבא
המעשה לפניו לא זכר זאת, אם כן אף שהיה זה בשעת הדחק היכי

עבדי כוותיה – איך עשה כשיטת רבי אלעזר שלא בדין, הרי צריך
היה לבטל את הוראתו. אלא בהכרח צריך לומר דלא איתמר
הלכתא – שלא נפסקה הלכה בבית המדרש לא כרבי אלעזר ולא
כרבנן, וכונת הברייתא היא שלאחר שנוכר רבי דלאו יחיד פליג
עליה – שלא חכם יחיד הוא החולק על רבי אלעזר, אלא חכמים

רבים פליגי עליה – נחלקו עליו, והיה מן הדין לעשות כדעת חכמים
אמר, כדי הוא רבי אלעזר לסמוך עליו בשעת הדחק, ולא ביטל
את הוראתו.

מתבאר מדברי הברייתא, שאף בדין טומאת אשה למפרע שהוא
מדברי חכמים יש לפסוק כדעת הרבים, ושלא כרבא הסובר שבדרבנן
אין חילוק בין יחיד למרובים.

הגמרא מביאה ראייה נוספת שאף בדין דרבנן יש לפסוק להלכה
כדעת הרבים כנגד היחיד: אמר רב משרשיא לרבא, ואמרי לה –
ויש אומרים שאמר זאת רב נחמן בר יצחק לרבא, וכי בדרבנן לא
שני – אין חילוק בין יחיד במקום יחיד לבין יחיד במקום רבים,

והתניא – והרי שנינו בברייתא במסכת מועד קטן (כ), שמועה קרובה
– אדם ששמע על מיתת קרובו זמן קצר לאחר המיתה, נזקת – יש
לו לנהוג אבילות של שבועה ימים משעת השמועה, שבהם נאסר
עליו לרחוץ גופו ולכבס בגדיו, ואבילות של שלושים יום משעת
השמועה שבהם אסור לו להסתפר ולגחץ את בגדיו. אבל שמועה

רחוקה – אם שמע על כך רק זמן מרובה אחר המיתה, אינה נזקת

המשך ביאור למס' עירובין ליום שלישי עמוד א

1 – אין מוטל עליו לנהוג דיני אבילות אלא יום אחד בלבד. ואי זו היא
2 שמועה קרובה ואיזו היא שמועה רחוקה, אם שמע בתוך שלשים
3 יום מן המיתה הרי זו שמועה קרובה, אך אם שמע לאחר שלשים יום
4 מן המיתה הרי זו שמועה רחוקה. אלו דברי רבי עקיבא. וחכמים
5 אומרים, אחת [בין] שמועה קרובה ואחת [ובין] שמועה רחוקה
6 נוהגת – יש עליו לנהוג דיני אבילות של שבעה ושלשים מיום
7 השמועה.
8 ואמר על כך רבה בר בר חנה אמר [בשם] רבי יוחנן, כל מקום
9 שאתה מוצא יחיד המיקל ורבים חולקים עליו ומחמירין, הלכה
10 בדברי המחמירין המרובים, חוץ ממחלוקת זו של רבי עקיבא

11 וחכמים, שאף על פי שרבי עקיבא מיקל וחכמים מחמירין מכל
12 מקום הלכה בדברי רבי עקיבא.
13 וטעם הדבר שפסק רבי יוחנן כרבי עקיבא, משום דסבר לה
14 בשמואל, דאמר שמואל הלכה בדברי המיקל באבל – בדיני
15 אבילות.
16 מדדיקת הגמרא, באבילות הוא דאקילו בה רבנן – רק בדיני אבילות
17 יש לפסוק כיחיד המיקל, לפי שהקילו בהם חכמים, אבל בעלמא –
18 בשאר דברים, אפילו בדבר רבנן שני [יש חילוק] בין יחיד במקום יחיד
19 לבין יחיד במקום רבים, והלכה כדברי הרבים המחמירים כנגד
20 היחיד המיקל, ושלא כדברי רבא.

לפיכך ניתן להקל בעירוב חצירות, שאם מתחילה נעשה כהלכתו די
לאחר מכן אף בשייריים. ומטעם זה סבורים היינו לומר שאין הולכים
אחר המיקל אלא בשיירי עירוב, והוצרך רבי יהושע בן לוי
להשמיענו שאף בתחילת עירוב הדין כן.
הגמרא מביאה כללים בפסק ההלכה במחלוקת תנאים: **רבי יעקב**
ורבי זריקא אמרו, הלכה כרבי עקיבא מחבירי, כלומר, בכל מקום
שנחלק רבי עקיבא כנגד יחיד הלכה כמותו, אבל כשחולק עם הרבים
הלכה כמותם. והלכה כרבי יוסי אפילו מחבירי – אף כשחולק עם
הרבים הלכה כמותו. והלכה כרבי מחבירי – במקום שחולק עם
היחיד.
מבררת הגמרא: **למאי הלכתא – לענין מה אמרו רבי יעקב ורבי**
זריקא הלכות אלו, האם כוונתם שיש לסמוך על כך להורות הלכה
למעשה, או שמא לא אמרו כן אלא מסבא, ואין ללמוד הלכה
מכללים אלו.
מביאה הגמרא מחלוקת בענין זה: **רבי אסי אמר, הלכה – כוונתם**
היתה שיש לסמוך על כללים אלו למעשה, ולהורות כן ברבים. ורבי
חייא בר אבא אמר, מפיין – אין כוונת רבי יעקב ורבי זריקא שיש
לסמוך על כך לגמרי להלכה, אלא מטים היו את הדין לעשות כך
לכתחילה, ואף מורים כן ליחיד, אך אין מורים זאת בציבור. ורבי יוסי
כרבי חנינא אמר, נראה – כוונתם היתה שנראים כללים אלו לענין
היחיד שעשה כך שאין מבטלים את מעשיו, אך אם בא להימלך
תחילה אין מורים לו לעשות כן.
הגמרא מביאה מירא נוספת בענינים אלו: **בפלוני הנה – כמחלוקת**
זו שנחלקו האמוראים בדברי רבי יעקב ורבי זריקא אם 'הלכה' או
'מטין' או 'נראין', נחלקו אף לגבי הכללים שאמר רבי יעקב בר אידי
אמר ו- בשם רבי יוחנן, וכך אמר, כשנחלקו רבי מאיר ורבי יהודה,
הלכה כרבי יהודה, וכשנחלקו רבי יהודה ורבי יוסי, הלכה כרבי
יוסי, ואין צריך לומר שכאשר נחלקו רבי מאיר ורבי יוסי, הלכה
כרבי יוסי, השתא – שהרי עתה יש לך ללמוד זאת בקל וחומר, אם
במקום שנחלק רבי מאיר עם רבי יהודה ליתא – אין הלכה כרבי
מאיר אלא כרבי יהודה, במקום שנחלק רבי מאיר עם רבי יוסי
מיבעיא – וכי צריך לומר שהלכה כדברי רבי יוסי, הרי מאחר
שהלכה כרבי יהודה כנגד רבי מאיר, והלכה כרבי יוסי כנגד רבי
יהודה, ממילא פשוט הדבר שהלכה כרבי יוסי כנגד רבי מאיר.
אמר רב אסי אף אני לומד מקל וחומר זה, שבמקום שנחלקו רבי
יוסי ורבי שמעון הלכה כרבי יוסי. דאמר – שהרי אמר רבי אבא
אמר ו- בשם רבי יוחנן, שבמקום שנחלקו רבי יהודה ורבי שמעון
הלכה כרבי יהודה, השתא – ומעתה יש לך ללמוד מקל וחומר,
שאם במקום שחולק רבי שמעון עם רבי יהודה ליתא – אין הלכה
כדברי רבי שמעון אלא כדברי רבי יהודה, אזי במקום שחולק רבי
שמעון עם רבי יוסי מיבעיא – האם צריך לומר שהלכה כדברי רבי
יוסי, הרי מאחר והלכה כרבי יהודה כנגד רבי שמעון, והלכה כרבי
יוסי כנגד רבי יהודה, ממילא פשוט הדבר שהלכה כרבי יוסי כנגד
רבי שמעון.
אביעיא להו – נסתפקו בני הישיבה, כשנחלקו רבי מאיר ורבי
שמעון, מאי – הלכה כדברי מי.
תיקו – תעמוד שאלה זו בספק, לפי שלא נפשטה.
הגמרא מביאה דעה החולקת על כללים אלו: **אמר רב משרשיא,**
ליתנהו להני כללי – אין אנו נוקטים להלכה בכללים אלו, שהלכה
כתנא פלוני בכל מקום שנחלק עם אחרים, אלא יש להכריע כפי
הסברא, במקום שמסתבר כדעת תנא אחד יש לפסוק כמותו, ובמקום
שמסתבר כדעת החולק עליו יש להכריע כן.
מבררת הגמרא: **מנא ליה – מנין לו לרב משרשיא הא – דין זה, שאין**
לסמוך על כללים אלו. אילימא – אם נאמר שלמד זאת מהא דתנן
– ממה ששנינו במשנתינו (לעיל מהא), לענין שלושה אנשים שישנו
מחוץ לעיר בכניסת שבת, ולפיכך קנה כל אחד מהם תחום של ארבע
אמות בלבד, והיו השנים החיצונים עומדים במרחק שמונה אמות זה

הגמרא שבה לבאר באופנים נוספים מדוע הוצרך רבי יהושע בן לוי
לפסוק הלכה כרבי יוחנן בן נורי, אף על פי שכבר פסק הלכה כדברי
המיקל בעירוב: **ורב פפא אמר, איצטרך – הוצרך רבי יהושע בן**
לוי לפסוק כרבי יוחנן בן נורי לענין אדם ישן הקונה שבתו במקומו,
ולא די היה במה שנוקט להלכה כדברי המיקל בעירוב, משום
דסלקא דעתך אמינא – סבורים היינו לומר, דהני מילי – שכלל זה
לא נאמר אלא לעירובי חצירות, אבל לעירובי תחומין שדינם
חמור יותר מעירובי חצירות, כפי שיבואר להלן, אימא לא – שמא
תאמר שאין הולכים בהם אחר המיקל, צריכא – לכך הוצרך רבי
יהושע בן לוי להשמיענו, שאף בסוגיינו העוסקת בעירובי תחומין
נוקטים אנו להלכה כדברי רבי יוחנן בן נורי המיקל כנגד חכמים
המחמירים.
הגמרא מבארת מנין לומדים שדין עירובי חצירות קל מדין עירובי
תחומין: **ומנא תימרא – ומנין יש לך לומר, דשני לן – שישנו חילוק**
בין דין עירובי חצירות לדין עירובי תחומין, דתנן – שכך שנינו
לקמן (ספ) במשנה, לגבי הדין שנתבאר שם שאין מערבין לאדם שלא
מדעתו, אמר רבי יהודה, במה דברים אמורים שצריך את דעת
האדם שמעריבים לו, לעירובי תחומין, שיש בעשייתם חובה לזה
שמעריבים עבורו, שאם מניחים לו עירוב לצד מזרח הוא מפסיד את
הליכתו לצד מערב, אבל לעירובי חצירות מערבין עבור אדם בין
לדעת ובין שלא לדעת, משום שזכין לאדם שלא בפניו ואין חנין
לאדם אלא בפניו. דהיינו, דבר שהוא זכות לאדם ניתן לעשות לו אף
שלא מדעתו, אך דבר שיש בו חובה אין עושים אלא מדעתו. ולפיכך,
עירובי חצירות שזכות הם לו ניתן לערב אף שלא מדעתו, אבל
עירובי תחומין שיש בהם חובה אין לערב אלא מדעתו.
מתבאר מדברי המשנה, שדין עירובי חצירות קל מדין עירובי תחומין
לענין עשיית עירוב שלא מדעת, ולפיכך סבורים היינו לומר שאף
הכלל 'הלכה כדברי המיקל בעירוב' לא נאמר בעירובי תחומין אלא
בעירובי חצירות, והוצרך רבי יהושע בן לוי להשמיענו שאין הדבר
כן.
הגמרא מביאה יישוב נוסף בשיטת רבי יהושע בן לוי: **רב אשי אמר,**
איצטרך – הוצרך רבי יהושע בן לוי לפסוק הלכה כרבי יוחנן בן נורי,
ולא די היה במה שאמר ש'הלכה כדברי המיקל בעירוב, משום
דסלקא דעתך אמינא – סבורים היינו לומר, דהני מילי – שכלל זה
נאמר רק במחלוקת של שינוי עירוב, כגון באדם שהניח עירוב
לכמה שבתות במקום משתמר, ולאחר מכן נתמעט האוכל משיעור
שתי סעודות, שנחלקו תנאים בדין זה להלן (ס) אם ניתן לסמוך על
הנותר בתורת עירוב, בזה סוברים אנו כדעת המיקל המכשירו,
שמאחר וכבר הוחזק העירוב כהלכתו שבת אחת אפשר להקל בו
בשבתות שלאחר מכן. אבל במחלוקת של תחילת עירוב, כגון
שהניחוהו בשבת זו ועדיין לא נתחזק שנעשה כהלכתו, או במקום
שאינן עוסקים בעשיית עירוב כלל, אימא לא – יש לומר שאין
הולכים בזה אחר המיקל, ולפיכך סבורים היינו לומר שאין הלכה
כרבי יוחנן בן נורי במחלוקתו עם חכמים לגבי אדם ישן, שהרי לא
הוחזקה שם עשיית עירוב, ועל כן הוצרך רבי יהושע בן לוי
להשמיענו שאף בזה הלכה כדברי רבי יוחנן בן נורי המיקל.
הגמרא מביאה ראייה שדין שיירי עירוב קל מתחילת עירוב: **ומנא**
תימרא – ומנין יש לך לומר דשני לן – שיש חילוק בין שינוי עירוב
לתחילת עירוב, דתנן – שכך שנינו להלן (ס), במשנה העוסקת
בשיעור המזון הנצרך לעירובי חצירות, אמר רבי יוסי, במה דברים
אמורים שצריך שיעור לעירובי חצירות, בתחילת עירוב – כשמניח
עירוב בפעם הראשונה, אבל בשינוי עירוב – כשהניח עירוב
בשבתות קודמות ונתמעט, אפילו אם לא נותר מן העירוב אלא כל
שהוא לכל אחד מן המשתתפים בו, כשר. וטעם הדבר שמקילים
בשיירי עירוב לאחר שהוחזקו שבת אחת, לפי שלא אמרו חכמים
לערב חצירות אלא כדי שלא לשבט תורת עירוב תחומין מן
התינוקות – מן הדורות הבאים, שעיקר דין עירוב בתחומין הוא,

1 מזה, והשלישי קנה שביתה ביניהם, שהדין בזה שהאמצעי רשאי
2 להשתמש עם כל אחד מן החיצונים, לפי שיש לו תחום משותף של
3 שתי אמות עם כל אחד מהם, אך החיצונים אינם רשאים להשתמש
4 זה עם זה, מאחר שאין תחומם משותף כלל. ועל כך שנינו במשנה,
5 רבי שמעון אומר, למה הדבר דומה, לשלש חצירות הפתוחות זו
6 לזו – שיש פתח בין הראשונה לשניה ובין השניה לשלישית,
7 ופתוחות אף לרשות הרבים – שכל אחת מן החצירות יש לה פתח
8 בפני עצמה לרשות הרבים, שהדין בזה שאם עירבו – הניחו עירוב
9 חצירות, שפתים – שתי החצירות החיצונות יחד עם החצר האמצעית,
10 היא מותרת להשתמש עמהן והן מותרות להשתמש עמה, ושפתים
11 – ושתי החצירות החיצונות אסורות להשתמש זו עם זו. אמנם
12 חכמים חולקים על רבי שמעון בדין זה, וסוברים שכל שלושת
13 החצירות אסורות להשתמש זו עם זו. ואמר רב חמא בר גוריא אמר
14 רב, הלכה כרבי שמעון שהאמצעית מותרת להשתמש עם
15 החיצונות. ומאן פליג עליה – ומי הוא החולק על רבי שמעון בזה,
16 רבי יהודה, שהוא בן מחלוקתו של רבי שמעון בכל מקום, ואם כן יש
17 לתמוה, כיצד יתכן שהלכה כרבי שמעון, והא אמת – והרי נתבאר
18 בכללים שהובאו לעיל, שכאשר נחלקו רבי יהודה ורבי שמעון
19 הלכה כרבי יהודה. אלא לאו שמע מינה – האם אין ללמוד מכך,
20 דליתנהו – שאין אנו סוברים לכללים אלו.
21 דוחה הגמרא: ומאי קושיא – מה מקום יש להקשות על כללים אלו
22 ממה שפסק רב הלכה כרבי שמעון, דילמא – הרי יתכן לומר, דהיכא
23 דאיתמר איתמר – שבמקום שנאמרה הלכה במפורש כרבי שמעון
24 חולכים אחר הפסק שנאמר, ואילו היכא דלא איתמר לא איתמר –

25 ובמקום שלא נאמרה הלכה מפורשת כאחד מן הצדדים הולכים לפי
26 הכללים שנתבארו לעיל.
27 הגמרא מנסה להוכיח ממקום אחר שאין נוקטים כללים אלו להלכה:
28 אלא יש להוכיח זאת מהא דתנן – ממה ששנינו (להלן נט.), עיר
29 שהיתה של יחיד, כלומר, שלא היו רגילים לעבור בה שישים ריבוא
30 אנשים, ולפיכך לא היה לה דין 'רשות הרבים', ומותרים היו דיירי
31 העיר להניח עירוב חצירות אחד לכל העיר ולעשותה כחצר אחת
32 המותרת בטלטול. ולאחר מכן נוספו בעיר דיירים חדשים או שנקבעו
33 בה שווקים, ונעשית על ידי כן עיר של רבים, שנכנסים בה שישים
34 ריבוא אנשים, מותרים הם להיות מערבין את העיר כולה
35 כבתחילה. ועיר שהיתה מתחילה של רבים – שהיו מהלכים בה
36 שישים ריבוא איש, ואסור היה לערב את כולה כאחד, לפי שחששו
37 חכמים שמא לא יידעו האנשים שהניחו בה עירוב, ויסברו שמותר
38 לטלטל ברשות הרבים, ולאחר מכן נתמעטו דיוריה ונעשית עיר של
39 יחיד – שאין נכנסים בה שישים ריבוא, אין מערבין את כולה
40 כאחת, לפי שיש לחוש שתחזור להיות עיר של רבים, ויטעו הדרים
41 בה ויסברו שמותר להמשיך ולערב את כולה, אלא אם כן עושה
42 לה שיור חוצה לה – משיר מספר בתים, אפילו אם עומדים הם
43 מחוץ לעיר, ואינו כוללם עם עירוב העיר, ועל ידי כך יהא ניכר
44 שטעם היתר הטלטול בעיר הוא משום העירוב שבה, ולא יבואו
45 לטלטל בעיר של רבים שאין בה עירוב. ושיעור הבתים שצריך
46 לשייר מחוץ לעירוב העיר הוא כגודלה של העיר ששמה 'חדשה'
47 שהיתה ביהודה, שיש בה חמשים דיורין. אלו דברי רבי יהודה.
48 רבי שמעון אומר,